

MUZEJSKA KAZALIŠNA ZBIRKA - HAZU

Odsjek za povijest hrvatskog kazališta - HAZU

Opatička 18, 10000 Zagreb, tel.: 274-884, 277-352

1 SKUPLJANJE GRAĐE

1.1 Dar

■ Tijekom 1996. dobijena je vrijedna kazališna građa od više kazališnih (Hrvatsko narodno kazalište, Zagreb, Hrvatsko narodno kazalište, Osijek, Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca, Rijeka, Hrvatsko narodno kazalište, Varaždin, Gradsko kazalište Požege, Požege, Gradsko kazalište *Zorin dom*, Karlovac...) i drugih ustanova (Muzička akademija, Zagreb, Etnografski muzej, Zagreb, Knjižnica grada Zagreba, Zagreb, Croatia records, Zagreb, AGM, poduzeće za kulturne i umjetničke djelatnosti, Zagreb, Uredništvo časopisa *Vijenac*, Zagreb, Hrvatski centar ITI, Biblioteka Mansioni, Odjel gradske uprave za kulturu Grada Rijeke...). Među preuzetim donacijama osobito su dragocjene: kolekcija kostimografskih skica Inge Kostinčec, dar Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, 17 repertoarnih knjiga *Zorin doma* za razdoblje od 1976./1977. do 1994./1995., darovnica Gradskog kazališta *Zorin doma*, ostavština Zinke Kunc, dar Muzičke akademije, Zagreb, te stotinjak long-play ploča s glasovima hrvatskih kazališnih umjetnika, dar Croatia recordsa.

■ Akademijski slikar Pavle Vojković, Varaždin, darovao je osamdesetak scenografskih i kostimografskih radova te raznovrsne zapise, kao i dio još nepredane ostavštine svoje supruge, glumice i spisateljice Mile Nučić-Vojković.

■ Redatelj i intendant Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu Georgij Paro darovao je bogatu dokumentaciju o svojem dugogodišnjem kazališnom djelovanju, koja se sastoji od izrezaka kazališnih kritika, kazališnih cedulja, programa i knjižica, autorskih radova, redateljskih knjiga te građe o režijskim postavama u slovenskim kazalištima.

■ Književnik Ivan Kušan darovao je raznovrsnu građu o svom djelovanju, koja se sastoji od rukopisa, prijepisa književnih djela, izrezaka iz novina, kazališnih cedulja itd.

■ Akademijski slikar i scenograf Aleksandar Augustinčić darovao je prigodom priprema svoje izložbe desetak scenografskih radova i maketa.

■ Likovni umjetnik Ivan Antolčić darovao je šezdesetak svojih kazališnih plakata, jednu scenografiju te dvije serigrafije (Hrvatsko narodno kazalište, Zagreb, Hrvatsko narodno kazalište, Split).

1.2 Donacije

Tijekom 1996. Odsjek za povijest hrvatskog kazališta primio je i niz raznovrsnih donacija od brojnih pojedinaca kao što su: Marija Barbieri, Antonija Bogner-Šaban, Grozdana Cvitan, Marija Emić, Dražen Grünwald, Zdenka Horvatić-Pavlinić, Vida Jerman, Ivan Jindra, Jana Kašper, Tihomil Maštrović, Mladen Medar, Tomislav Sabljak, Boris Senker, Petar Šarčević, Vesna Štampar, Marijan Tekavac, Nevenka Travinac i Jozo Vranić.

2 ZAŠTITA

2.1 Preventivna zaštita

Uramljeno je tridesetak scenografija hrvatskih autora, pedeset i sedam kazališnih plakata Ivica Antolčića te šezdeset i tri scenografije Aleksandra Augustinčića.

3 DOKUMENTACIJA

3.1 Inventiranje

Nastavljeno je sređivanje i inventiranje već prethodnih godina, kao i protekle, preuzete građe.

3.2 Hemeroteka

Nastavljeno je svakidašnje odabiranje, izrezivanje i arhiviranje članaka, prikaza i kritika iz dnevnog tiska o hrvatskim profesionalnim kazalištima, društvima i grupama te festivalima, smotrama i susretima, kao i o kazališnim umjetnicima, dramatičarima i glazbeno-scenskim autorima. Izvršitelj zadatka: Marica Bugarin.

4 KNJIŽNICA

4.1 Nabava

Knjižni fond dopunjen je isključivo poklonima.

4.2 Obradba knjižnog fonda

Sve preuzete knjige stručno su obrađene i katalogizirane. Izvršitelj zadatka Marica Bugarin.

5 ZNANSTVENI RAD

5.1 Nazivi tema, nosilaca projekta

■ *Repertoar hrvatskih kazališta 1981.-1990.*

Pod vodstvom glavnog istraživača B. Hećimovića nastavljen je rad na ovom projektu, ali s velikom usporenošću i sa smanjenim učinkom, jer Odsjek djeluje od početka svibnja bez administratora koji je radio na računalu.

Zbog spomenutog razloga rad na projektu ograničio se uglavnom na daljnju rekonstrukciju repertoara naknadno uvrštenih poluprofesionalnih i alternativnih kazališta te na provjeru i dopunu podataka, koji, međutim, nisu mogli biti uneseni u već prethodno pripremljenu glavninu repertoara.

Uz glavnog istraživača na projektu rade još i znanstvenici Antonija Bogner-Šaban i Tomislav Sabljak, te arhivski pomoćnik Marica Bugarin.

- B. Hećimović nastavio je rad na individualnim projektima *Utemeljitelji hrvatskoga kazališnog istraživanja i Hrvatski kazališni časopisi*, te je napisao i objavio studiju *Julije Benešić - jedan od utemeljitelja hrvatske teatrologije*.
- A. Bogner-Šaban nastavila individualnim istraživanjem osječke kazališne povijesti i povijesti hrvatskog lutkarstva, te je s oba područja objelodanila više znanstvenih i stručnih priloga, a u tisku joj se nalazi i knjiga *Kazališni Osijek*.
- T. Sabljak nastavio je u sklopu projekta akademika D. Jelčića *Dokumentacija o hrvatskoj književnosti 20. stoljeća* rad na monografskoj studiji o kazalištu u doba NDH.
- Odsjek za povijest hrvatskog kazališta bio je i u 1996. godini glavni organizator znanstvenog savjetovanja u sklopu kazališno-teatrološke manifestacije *Krležini dani* u Osijeku, koja se održava pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, a i tiskanja zbornika *Krležini dani u Osijeku 1996, Suvremena hrvatska dramska književnost i kazalište od 1968./1971. do danas*, druga knjiga. Znanstveno savjetovanje *Osijek i Slavonija - hrvatska dramska književnost i kazalište*, upriličeno u čast 800. godišnjice grada Osijeka i 90. sezone Hrvatskoga narodnog kazališta u Osijeku, održano je od 9. do 11. prosinca na Pedagoškom fakultetu u Osijeku. Dužnost predsjednika Odbora *Krležinih dana* i člana povjerenstva za znanstvena savjetovanja obnašao je B. Hećimović, a na znanstvenom savjetovanju sudjelovali su od znanstvenika Odsjeka B. Hećimović, A. Bogner-Šaban i T. Sabljak.

Odsjek za povijest hrvatskog kazališta organizirao je u Muzejskom prostoru palače Narodni dom i predstavljanje zbornika *Krležini dani u Osijeku 1995, Suvremena hrvatska dramska književnost i kazalište od 1968./1971. do danas*, prva knjiga, Osijek - Zagreb 1996, na kojem su govorili B. Hećimović, S. Marijanović i B. Senker.

- Znanstvenici Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta sudjelovali su na slijedećim znanstvenim savjetovanjima i kulturnim priredbama:

Branko Hećimović

- Dana 25. siječnja govorio na predstavljanju knjige *Umjetnička škola 1942. - 1945.* u Zagrebu u Hrvatskom društvu skladatelja, Zagreb.
- Dana 6. ožujka govorio na predstavljanju knjiga Matice hrvatske, Karlovac o zborniku *Karlovačka kazališna stoljeća u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu*.
- Dana 14. ožujka 1996. u Gradskoj knjižnici Ivan Goran Kovačić u Karlovcu održao predavanje *Velika imena hrvatskog glumišta*.
- Dana 23. travnja 1996. govorio na predstavljanju drugog izdanja romana Ivana Supeka *Extraordinarius* u Europskom domu u Zagrebu.
- Dana 23. travnja govorio na otvorenju izložbe Zlatka Kauzlarica Ataća *Slikarevo kazalište u Galeriji Koprivnica u Koprivnici*.
- Dana 13. lipnja na znanstvenom skupu *Književnost u Osijeku i o Osijeku od početka do danas* održanom na Pedagoškom fakultetu u Osijeku, podnio priopćenje *Julije Benešić - jedan od utemeljitelja hrvatske teatrologije*.
- Dana 21. lipnja sudjelovao priopćenjem *Zastupljenost hrvatske kazališne kulture u Sloveniji* na znanstvenom skupu

Hrvati u Sloveniji Instituta za migracije i narodnosti u Staroj gradskoj vijećnici u Zagrebu.

- Dana 7. studenog govorio na tribini *Glumište, Krleža, glumci ...* u knjižnici Tina Ujevića na temu *Krleža i kazalište*.
- Dana 3. prosinca govorio na dodjeli Nagrade Marko Fotez u Društvu hrvatskih književnika o osnutku nagrade, Marku Fotezu i Tomislavu Sabljaku, kojem je dodjeljena nagrada.
- Dana 10. prosinca na znanstvenom savjetovanju *Osijek i Slavonija - hrvatska dramska književnost i kazalište* održanom u sklopu *Krležinih dana* u Osijeku podnio priopćenje Janko Jurković komediograf i teoretik smiješnog.
- Dana 16. prosinca govorio na predstavljanju audio-kaseta glumice Vide Jerman u Hrvatskom kulturnom klubu u Zagrebu. Antonija Bogner-Šaban
- Dana 13. lipnja na znanstvenom skupu *Književnost u Osijeku i o Osijeku od početka do danas*, održanom na Pedagoškom fakultetu u Osijeku pročitala priopćenje Joza Ivakić dramaturg, redatelj i pisac osječkom Hrvatskom narodnom kazalištu.
- Dana 11. prosinca na znanstvenom savjetovanju *Osijek i Slavonija - hrvatska dramska književnost i kazalište*, održanom u sklopu *Krležinih dana* u Osijeku podnijela priopćenje Tanhofer u Osijeku.
- Za znanstveni skup *Hrvatski ban Josip Šokčević*, Zagreb - Vinkovci 16. - 17. prosinca 1996, u organizaciji Razreda za društvene znanosti i Centra za znanstveni rad Vinkovci, napisala priopćenje Hrvatsko kazalište godine 1860. u znaku političkih i društvenih previranja. Tomislav Sabljak
- Priopćenjem *Jezik paradoksa u Starčevićovoj prozi* sudjelovao na znanstvenom skupu Akademije o Anti Starčeviću održanom u Zagrebu 18. i 19. travnja 1996.
- Priopćenjem *Kulundžićev teorijski rad* sudjelovao na znanstvenom savjetovanju *Osijek i Slavonija - hrvatska dramska književnost i kazalište* u sklopu *Krležinih dana* u Osijeku 10. prosinca.

5.2 Publicirani radovi

Branko Hećimović

- Priređena izdanja *Krležini dani u Osijeku 1995, Suvremena hrvatska dramska književnost i kazalište od 1968./1971. do danas*, prva knjiga, priredili Branko Hećimović i Boris Senker. Prilozi: *Oproštaj s Gavellinim glumačkim naraštajem, Kronologija Krležinih dana u Osijeku u siječnju 1995, Napomena, Kazalo imena* (165-172, 253-254, 261, 263-276). Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Pedagoški fakultet, Osijek, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Osijek - Zagreb 1996. 278 str.

Kazališni plakati Ivana Antolčića. Priredio i uredio Branko Hećimović. Prilozi: Ivan Antolčić, Važnije skupne izložbe, Serigrafije, Važniji kazališni plakati (7, 9-12). Odsjek za povijest hrvatskog kazališta HAZU i Hrvatsko narodno kazalište, Zagreb, Zagreb 1996, 12 str.

- Znanstveni i stručni radovi u zbornicima i periodici *Pod Krležinim kišobranom*, *Vijenac*, 72, 9 (1996), Zagreb; *Nepoznato o poznatom*, *Kolo*, 3, 157-166 (1996), Zagreb; *Julije Benešić - jedan od utemeljitelja hrvatske teatrologije*, u: *Književni Osijek*, 337-347, Pedagoški fakultet, Osijek 1996; *Osječka teatrološka škola*, *Vijenac*, 77-78, 21 (1996), Zagreb.

Antonija Bogner-Šaban

- Znanstveni i stručni radovi u zbornicima i periodici *Kazališni Osijek 1965.-1990.*, Repertoar Krležinih dana u Osijeku u siječnju 1995, u: *Krležini dani u Osijeku 1995*, 173-193, 255-261, Osijek-Zagreb; Đurđica Dević, Mia Oremović, u: *Portret umjetnika u drami*, 17-26, 49-52, Biblioteka Hrvatski radio, knj. 13, Zagreb 1996; *Špiro Guberina, Grada za portret glumca*, Glumište Zagrebačke slavističke škole, sez. XVI, sv. 26, Zagreb-Pula 1996., 36 str.; *Ljubomir Maraković, Hrvatsko slovo*, 37, 26 (1996), Zagreb; *Josip Bogner, Hrvatsko slovo*, 46, 26 (1996), Zagreb; *Slavlje Osječana, Slavlje riječkih lutkara, Lutka*, 2, 4-6, 9-10 (1996), Zagreb; *Pisac svoga vremena, Osječke godine Joze Ivakića*, u: *Pouzdana sastanak /premijsna knjižica Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku/*, 7. 12. 1996, Osijek, *Osječke godine Joze Ivakića, Hrvatsko slovo*, 61, 21 (1996), Zagreb; *Osječke kazališne godine Joze Ivakića*, u: *Književni Osijek*, 299-309, Pedagoški fakultet, Osijek 1996; *Hrvatsko narodno kazalište, Hrvatsko narodno kazalište, Dječje kazalište, Mini teatar*, u: *Od turskog do suvremenog Osijeka*, 247-251, 520-524-525, Zavod za znanstveni rad HAZU u Osijeku, Gradsko poglavarstvo Osijek, Školska knjiga, Zagreb, Osijek 1996.

Tomislav Sabljak

- Znanstveni radovi u časopisima i zbornicima *Disperzija žanrova u novijoj hrvatskoj drami*, u: *Krležini dani u Osijeku 1955*, 94-97, Osijek-Zagreb 1996; *Umijeće tumačenja poezije* (Vlatko Pavletić: *Kako razumjeti poeziju*, Zagreb 1995), *Forum*, 1-4, 218-223 (1996); *Jezik paradoksa u Starčevićovoj prozi*, *Forum*, 5-6, 521-525 (1996), Zagreb; *A. B. Šimić jučer i danas*, *Forum*, 7-8, 831-841 (1996), Zagreb; *Drama u stibu i stib na pozornici*, *Forum*, 10, 1233-1237 (1996), Zagreb.
- Stručni radovi u periodici *Nacionalni album* (Hrvoje Hitrec: *Hrvatska povjesnica*), *Hrvatsko slovo*, 12. 1. 1996, Zagreb; *Sudbina je igra* (In memoriam Josifu Brodskom), *Kulturni obzor*, dodatak Večernjeg lista, 4. 2. 1996, Zagreb; *Fanatik svog posla* (Iso Kršnjavi: *Listovi iz Slavonije*), *Kulturni obzor*, dodatak Večernjeg lista, 11. 2. 1996, Zagreb; *Tadijanović kao klasik*, *Kulturni obzor*, dodatak Večernjeg lista 25. 2. 1996, Zagreb; *Način modernog pisanja* (Vlatko Pavletić: *Tajna radne sobe i misaono osjećanje mjesta*, NZMH, 1995), *Hrvatsko slovo*, 8. 3. 1996, Zagreb; *Hrvatski politički katekizam* (Ante Starčević: *Djela*, I-VIII, 1995), *Kulturni obzor*, dodatak Večernjeg lista, 31. 3. 1996, Zagreb; *Udbina*, *Hrvatsko slovo*, 10. 5. 1996., Zagreb; *Hrvatski pisac 1991* (Dubravko Horvatić: *Knjiga, rat, domovina*, 1995), *Kulturni obzor*, dodatak Večernjeg lista, 19. 5. 1996, Zagreb; *Kako misliti Hrvatsku* (Franjo Tuđman: *Povijesna sudba naroda*, 1996), 29. 5. 1996. *Vjesnik*;

- Bilješke o hrvatskoj noveli, Hrvatsko slovo*, 28. 6. 1996, Zagreb; *Hrvatska književnost prema engleskoj* (Ivo Vidan: *Engleski intertekst hrvatske književnosti*), *Kulturni obzor*, dodatak Večernjeg lista, 7. 7. 1996, Zagreb; *Misija pjesnika* (Slavko Mihalić: *Približavanje oluji*, 1996), *Kulturni obzor*, dodatak Večernjeg lista, 21. 7. 1996, Zagreb; *Hrvatski Hamsun* (Mile Budak: *Opanci dida Vidurine*, 1996), *Kulturni obzor*, dodatak Večernjeg lista, 25. 8. 1996, Zagreb; *Švejk u žargonu* (Jaroslav Hašek: *Dobri vojnik Švejk*, I-III, 1996), *Kulturni obzor*, dodatak Večernjeg lista, 1. 9. 1996, Zagreb; *Aktualni Camus* (Albert Camus: *Prvi čovjek*, 1996), *Kulturni obzor*, dodatak Večernjeg lista, 8. 9. 1996, Zagreb; *Rabelais prvi put na hrvatskom* (Rabelais: *Gargantua*, 1996), *Kulturni obzor*, dodatak Večernjeg lista, 13. 10. 1996, Zagreb; *Poezije kao ljudska potreba* (Dobriša Cesarić: *Izabrane pjesme*, MH, 1996), *Kulturni obzor*, dodatak Večernjeg lista, 3. 11. 1996, Zagreb; *Država božja na hrvatskom* (Augustin: *De civitate Dei*, 1-3, 1996), *Kulturni obzor*, dodatak Večernjeg lista, 17. 11. 1996, Zagreb.

6 IZLOŽBENA DJELATNOST

6.1 Retrospektivna izložbena djelatnost

- U čast 135. obljetnice Akademije u muzejskom prostoru palače Narodni dom postavljena je retrospektivna izložba hrvatske scenografije na temelju radova koji se čuvaju u Muzejsko kazališnoj zbirci Odsjeka ili su darovani odnosno posuđeni za tu izložbu. Autori izložbe: Aleksandar Augustinčić i Branko Hećimović.
- U sklopu *Krležinih dana* u Hrvatskom narodnom kazalištu u Osijeku otvorena je 9. prosinca izložba kazališnih plakata Ivana Antolčića. Autor i postava izložbe: Ivan Antolčić.

6.2 Studijska izložbena djelatnost

- U okviru izložbi i tribine na temu *Glumište, Krleža, glumci ...* u zagrebačkoj knjižnici Tin Ujević otvorena je 7. studenoga izložba *Djelo Miroslava Krleže* Tomislava Sabljaka.

7 IZDAVAČKA DJELATNOST

7.1 Katalozi povremenih izložaba, zbornici

- U suizdavaštvu s Hrvatskim narodnim kazalištem, Zagreb tiskan je katalog *Kazališni plakati Ivana Antolčića*, priredio i uredio Branko Hećimović. Zagreb 1996.
- U suizdavaštvu s Hrvatskim narodnim kazalištem u Osijeku i Pedagoškim fakultetom, Osijek tiskan je zbornik *Krležini dani u Osijeku 1995, Suvremena hrvatska dramska književnost i kazalište od 1968/1971 do danas*, prva knjiga. Priredili Branko Hećimović i Boris Senker. Osijek-Zagreb 1996.

8 EDUKATIVNA DJELATNOST I ODNOSI S JAVNOSTU

8.1 Predavanja

- B. Hećimović i dalje redovito drži kolegij *Teatrološki praktikum* na Akademiji dramske umjetnosti u

Zagrebu. Antonija Bogner-Šaban predavala u nastavnoj godini 1995./1996. predmet Povijest kazališta na dislociranom studiju Glume u Osijeku, Akademija dramskih umjetnosti u Zagrebu i pisala jedinice za Hrvatski biografski leksikon.

8.2 Odnosi s javnošću

Kazališnom građom i bibliotečnim fondom koristio se tijekom godine veliki broj znanstvenih i stručnih djelatnika, kazališnih umjetnika, književnika, muzikologa i kritičara, novinara i ljubitelja kazališta te studenata i učenika. Kazališna građa korištena je uveliko i za potrebe tiska, kao i za radijske i televizijske emisije. Izvršitelji zadatka: M. Bugarin, i kratkoročno: J. Đurđević.

8.3 Sudjelovanje u televizijskim i radio emisijama

Tijekom 1996. u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta i na temelju njegove građe snimane su TV-emisije o hrvatskim dramatičarima: T. Bakariću, M. Božiću, P. Budaku, N. Fabriju, M. Feldmanu, M. Krleži i A. Šoljanu, te serija Hrvatski operni pjevači. U emisijama o Božiću, Budaku, Feldmanu, Krleži i Šoljanu sudjelovao B. Hećimović. Izvršitelj zadatka: M. Bugarin.